

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Felelős szerkesztő: NYIRI GÉZA.

Laptulajdonos: ZICHERMANN HERMAN.

Előfizetési feltételek: Fizetendő Debreczenben. Egész évre 4 kor. — fl. Fél évre 2 " — " Községeknek 1 " 24 " Egyes szám ára 10 fillér.	Hirdetési díjak: Négy hasábos petit sorért 20 fillér. Nagyobb és többszöri hirdetéseknel igen kedvező engedmények tétetnek. „Nyilttér”-ben megjelenő közlemény minden petit sora 30 fillér. Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói hivatalnál, Csáthy Ferencz, Telegdi K. L. utóda, Budapest: Goldberger A. V., Általános tudósító VII. Erzsébet-körút 14., Blockner J., Eckstein Bernádt, Haasenstein és Vogler, Bécsben, Prágában: A. Oppelík, Schalek H. és Párisban, Hamburgban s Majnai-Frankfurtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf hirdetési intézetében fogadtatnak el.	Szerkesztőségi és kiadói iroda: Gróf Degenfeld-tér 3. sz. Felelős szerkesztővel értekezhetni naponta déli 1—2 óra közt. Kéziratok vissza nem adatnak.
--	---	---

Színházunk — czirkuszunk.

Művészek és clownok.

Debreczen, június 23.

Nem hatásvadászat a czim, de — sajnos — sok tekintetben alapos összehasonlítás. — S hogy súlyos praemissánkat igazoljuk, mindegyik alcímmel külön foglalkozunk.

Hej, mennyi kifogás hangzott el a mi színházunk belélete, vezetősége, társulata ellen! Mennyi falra dobált borsó! Mennyi figyelemre sem méltatott panasz, mennyi keserves csalódás Komjáthyban! Hogy megint visszatérünk a dolgaikra, arra két újabb körülmény vezet minket: a Márkus Emilia vendéjátékainak impressziói s az intendatura feletti döntés.

Márkus nálunk volt, csodás művészetével 25%-al felemelt árak mellett közepes házat gyönyörködtetett. Vele, de nem mellette, sem utána, csak ugyanazon a színpadon játszott a mi gárdánk is s összehasonlítás nélkül is, csak mérsékelt mértéket alkalmazva kitűnt, hogy milyen gyenge a mi társulatunk. Drámai színészeink deklamálnak szájjal, de nem szívvel, pózolnak, mutatnak, de semmi művészet játékuiban nincs. A társulat gyöngé, nagyon gyöngé.

Az igazgató a szezonon át is, most is (a helyárák jogtalanul megengedett felemelésével) a visszaélések egész sorozatát követte el, melyekről már megemlékeztünk; csak, hogy kettőt említsünk, minden megokolás nélkül elhagyta a havi ifjusági előadásokat s az egy megszokott jótékonyágait.

Komjáthy megint pályázni akar a színházra. „Jóakaróink”, kik azonban inkább Komjáthyinak jóakarói, talán kiadják neki, ujjolag színházunkat. Mi lesz akkor nálunk?

Az intendatura eszméjét Dr. Fejér már egy tavalyi közgyűlésen megpedzette. Lehurrogták. A színházi tanácsnok ellenezte, el kellett annak buknia. El is bukk mindörökké és mindörökre talán.

Szerepkörök betöltetlenül hevertek s talán hevernek ma is, vagy oly erőknék nevezett jelentéktelenségekkel betöltve, kik a

többiekkel jelölt minimális mértéken is alul esnek.

Vendégszerepeltetés lanyha. Premierek esztendő, olcsó darabok s gyöngék. Közsorsuk csaknem kivétel nélkül a bukás. Üres nézőterek, kemény, sokszor durva kritikák: im ez a tavalyi szezon képe. Talán a jövő évi tultengi majd ezt is.

És a czirkusz? Fekete Ede műlovardája. Tagjai vándor komédiások, csepürágó, kardnyelő, abroncsugráló, lödömitő, kankánjáró, légtornászó komédiások. Vándorolnak szegények sátorokkal együtt. Lelkükben semmi nemesebb érzék, publikumuk a köznép, mely szívéből kaczag badarságaikon, de másnapra elfelejt minden látottat, hallottat.

Nem szabad állitanom, hogy színészeink és lovaraink csak egy fogalomnak két neme. De ehhez hasonlót igen. Ugyan mennyi önérzet — szerintem pedig ezzel mérendő művészi hivatás, becsület, érdem, minden e világban — lehet abban a színészben, ki látja, noha az igaz művészetet, melyre ő nem emelkedhetik fel, látja a lelketlen színházi beléleteket, melynek nyügétől ő nem szabadulhat, látja a közönyt, a hatástalanságot, melyet ő tehetségével nem szüntethet meg. Miért? Mert tehetsége vagy nincs, vagy elvész a posványban.

A czirkuszi kötélugrálónak jól esik a taps. Fáradtsága jutalmát látja benne. Látam tapstól meghatott, siró bukfcenzvetőt. Komikus kép, de igaz és gondolkodásra intő.

De mintha fátuma volna nagy Debreczen városának, hogy benne semmi se legyen, ment a humbugtól, ez nemcsak a színházat, de a szegény czirkuszt is megrohanja. Tekintsünk el attól, hogy jelentéktelen lehet a tárgy s nézzünk csak egyetlen körülményt.

Kiripolszky, a mester! Ugyebár látja a nevet minden társam hete körülbelül ökölnyi betűkkel a falragaszokon. Birkózik a magyar, a német, orosz s tudom is én milyen athletákkal. Én csak annyit sejtek, de nem állítok (párbaj vagy birkozás lehetne belőle): Kiripolszky ur fogadott birok-mester, ki

lokális érdekű és híres személyiség lévén, csödit a tömeget. Vehetik leleplezésnek is, bár az én célom csak az, hogy rámutassak a svindli fekélyére, mely itt is hódít.

Messze tévedtem talán, szertelenségekbe, uglehet. De gondoljuk meg, hogy jobb a tulságos, mint a lanyha, vagy semmi Ilyesfajta kérdéseknél pedig jobb az aránytalan, mert könnyebben el lehet jutni tőle az igazhoz, a mérsékelthez.

Bárcsak elérnék a megálmodott állapotokat. Ha van soknak reménye ezekben, ám táplálkozzanak vele. Én nem hiszek bennük.

Cseresznyeünnepély.

Ünnepség és hirlapi polémia.

Debreczen, június 23.

A debreczeni jótékony nőegylet minden lehető módot kiaknáz arra, hogy gyámoltjain segítségén s azoknak számát szaporíthassa. Most hete cseresznye ünnepély címen tartott népiünnepélyt az erdőn. (Hogy mért nevezték cseresznyeünnepélynek, annak egyetlen oka az lehet, hogy most cseresznye — nincs).

Erre az ünnepségre az erdőt elzárták. Elzárták úgy, hogy minden bemenni szándékozóra 20 krajczár belépődíjat vetettek. Az ünnepélyt körülbelül tizezren látogatták meg.

Egyik laptársunk munkatársa nekitámadt az ünnepély vezetőségének, amiért épen vasárnap tartotta mulatságát, amiért a szegény köznép megfosztotta egyetlen szórakozásra adott vasárnapdélutánjától, amiért a horribilis 40 fillérsnyi díjat sózta azokra, kik ingyen s nem ekkora közönség által okozott porban szokták élvezni az erdőt.

Sok ellenérv, válasz, felelet, czáfolat jelent még ugyanazon héten meg ugyanazon lapban, melyben az inkriminált „Délutáni levél” világot látott. Még a legtárgyilagosabb volt a nőegylet titkáráé, kinek véleménye előtt meghajlott czikkíró is.

Mi sem referádat, sem kritikát nem írunk, sem az ünnepélyről, sem a hirlapi hajcéczéről. Hanem kiterjeszkedünk röviden azokra a tanúságokra, melyeket e polémiából megismertünk.

Első mindjárt az, hogy városunkban még mindig nagyon sokan vannak, kik ott is skrupulusokat keresnek, hol ezeket a leghatározottabban el kellene vetnünk. A jótékonyág már csak van

olyan dolog, hogy miatta ne zsörtölődjünk. Az a bizonyos czikk megrója, hogy — iszonyu — 40 fillérrel adózták meg a szegény népet. Erre sokat felelhetünk. Először is azt, hogy ha jótékonyagságról van szó, nem szabad sajnálni azt a krajczárt sem, mely a lajbi legbelső rejtékéből vagy a zsebkendő csücskéből került is elő. Nem pláne a köznép és alsóosztálynak, melynek tagjai élvezik épen a nőegylet áldásos tevékenységének gyümölcseit. Fizet ennél a szegény plebsz keserveiből pótdótot, melyből pedig nem szegényeknek cseppen, csurran, de gazdagoknak omlik-ömlik.

Másodszor meg azt jegyezhetjük meg erre a „megadóztatásra”, hogy tessék elhinni, a nép örömmel ment ki, akárcsak komédiába ment volna. Hiszen volt ott 20 krajczársnyi látnivaló, remélem! Meg különben is, láttam száz meg száz embert, ki szabadon, robot nélkül ment be a zöldbe, vagy azért, mert nem volt már jegy (délután 1/2 5 óra), vagy mert neki úgy tetszett. Hiszen van az erdőnek ezer bejárója s tessék elhinni, azok, akiknek pénzük nem volt, csak bejutottak oda. Ez szent igaz, láttam magam is s ha egyáltalán nem juthatott be, azt hiszem, egy vasárnap nem a világ. Nem különösen ilyenkor, mikor nemes czélról van szó.

A második a megemlítettök közül utolsó megjegyzésünk pedig ez. Nem illik az, ha csak egyetlen disszonáns hangot is vegyitünk az általános, az egyetemes hatás közé. Mert valljuk meg őszintén, hogy körülbelül egyetlen ember volt nemes Portörő, ki a szél ellen cselekedett. A nagy ellenhatásban hatást akart kelteni. Ez megbocsátható és elfeledhető. Feledjük el hát mi is.

Gamma.

KARCZOLATOK.

Meleg van, rémes meleg. Ezt sugja az ábrándos ifju leánykája fülebe, ezt dalolják a madarak, ezt a hűs levegő után áhítozók ezre.

A színházban pedig előadásokat tartanak. Az Uránia praktikus módon hűsítőkészüléket hozott magával, mely feleslegessé tette a legyezőket. De azután? Kimegyünk az utcára s megcsap bennünket a kellemes meleg, az örvendetes hőség, mely után annyira és annyszor áhítoztunk — télen. Légy van elég. Sok is. Por szintén van. Ez is sok. Viz azonban az utcákon nincs. Nagyon nincs.

A pitykézés meg pénzütés megint divik. A városi új bérházak pompásan beválnak erre a czélra. Igen erős a vakolatuk, csakugy visszahangzik, ha egy-egy husosabb csibész odacsapja utolsó bronzlibertását.

TÁRCZA.

Eső.

Az este, lelkem, úgy szerettelek . . .

Talán soha nem láttam felleget
Annyit az égen, mint az este volt.
És oly víztengert, mint az este folyt.
A zápor zugott, villámlott az ég,
S oly nagy dörgés nem volt tán soha még
Rohanva futnak mind az emberek,
Botor, ki ilykor künn lenni szeret.

S villámra míg fön új villám lobban,
Szívem úgy dobban mindegyre jobban.
Meglátalak téged és az érzetem
Az égi lángból lop tüzet nekem.
Ruhád kecsesen fogja föl kezed,
Előre hajlik karcsu termeted,
Szemed nevet s az égbe nézeget,
Derűsen látja a sok felleget.
Majd, amikor az eső esni kezd,
S nem képes senki elcsenvedni ezt,
Te felkaczagsz szívedből, édesen . . .
Óh, mint örültem ekkor, édesem.

Találkozásunk elkerülhetlen.
Esőernyődet szépen átveszem,
És úgy örülök, hogy ni, ime most
A jó eső, mely minket összehoz.
Vizsgáltam arezod, rajta a derűt,
Oda amely a zord égről került.
De nem találtam semmi vigat ott,
Pedig a kép most jobban hathatott:
Az emberek rohantak ész nélkül,
A fellegek még jobban ott felül;
Dörgött az ég, a villám csattogott,
Esőtől, szélről porzott a homok,
Köröskörül ijedtség és zavar,
A zivatar mindenkit megzavar,
Eső ruhákról, mint esatorna foly:
És a te arezod csöndes és komoly!

Hazáig mentem én némán veled —
Az este, lelkem, úgy szerettelek . . .

Gál Zoltán.

Levél a hétről.

A „Debreczen-Nagyv. Értesítő” eredeti tárczája.
Megigértém kisasszony, hogy levelet írok
Önnek. Olyan levelet, amelyben híven elmondok
mindent, a mi a múlt héten nagy Debreczenben
történt. Olvassa hát.

Azon kezdem mindjárt, hogy itt volt a szőke csoda, a Márkus Mili. Hát kritikát írtak róla és játékaról a lapok, sőt nem is kritikák voltak azok, hanem hódolati áldozatok az ő igaz művészetének, no meg a — hajának. Hát én erről a hajról fogok beszélni.

Tetszik tudni, ez a haj sárga is, mint az érett tengericsuha, szősz is, mint len, és vöröses is, mint a csikos alma. (A miért a hasonlataim talán rosszak és a növényekről valók, ne tartson ám vegetáriusnak). Hosszunak közepes hosszú; hiszen ha már nem igen lehet látni olyan bokavérő hajerdőket, mint régen, mint a milyet irányelt Michon kisasszonytól Márkus Francillon. Hanem hogy tömött és hogy Márkus hiru reá, az holtbizonyos. Gyönyörűen ért hozzá, hogy mutogassa; hirtelen rántással csapja hátra az egész szőke hajcsomót, keményen emeli föl a fejét, mint az oroszlan, mikor sörényének hizeleg. Lám, ez a hasonlat jobb, mint az előbbiek.

Mert Márkust legjobban egy királyi vadhoz állítgatjuk pendantul, mikor játszik. Nyugodt a járás, mindennapi a beszéde, semmi keresett mozdulat, semmi póz, semmi bókolás. Hanem az arcza, az beszél. A kiszone többet mond mint a falak, az beszél.

szája. Ha kitör, akkor fékevesztett, talán akaratlanul sem tudná mérsékelni magát. Azt mondja, mit szájába ad a szerző; de hogy mondja ezt, én Istenem? Micsoda ég-föld különbség a sugókönyv holt betűi s az ő szavai között! Vegye kérem hozzá mesésen szabályos termetét, no meg — huncz venimus — a ragyogó háttért, azt a szőke valamit és moodbatom, hogy örökre megbánhatja, a mért feláldozta néhány estéjét a morgói kis apróságnak, a helyett, hogy Márkust megnézte volna

Különben maga a színház igen érdekes. Komjáthy vendégszerepel nálunk. Nyiregyházai debütje nagyon gyöngén eresztett és mivel ugy látszik, szerinte nem sok különbség van a színházi direktor és az impreszárió között, most felcsapott az utóbbinak. Hát őszintén mondhatom, hogy ebben, csakis ebben az esetben irigylem jó fejét, mint az oroszlan, mikor sörényének hizeleg. Komjáthy Jánost. Mert először is, valószínűleg szalmaözevegy lesz, másodszor pedig, mert Márkussal járja be az országot. Az utjok valószínűleg diadalut lesz.

Fél nyolczkor kezdődik az előadás. A csil-lárok kigyulnak és meleget terjesztenek. A falak nem gyulnak ki, de szintén meleget ter-

A másik szórakozóhely, a bájos Népkert azonban kihalt, letarolt. A fát kiirtotta az ujonnan épülő vasuti állomás.

Az erdőre poros út vezet. Mindenütt bágyadság, csend. Még a kávéházakban is olyan lankadtan mondják be az ühöt. Fürödni folyton nem lehet.

Eh, aludjunk!

Az egész városban azon vitatkoznak most, hogy a hirhadt haramia Sívágóra rásózták-e vagy rávágta a kiszabott büntetést.

Kis lány siet az utcán. Szemtelenül fikszirozza mindenki, de különösen egy gólyajagász. A lány megáll s odafordul a gentlemanhez:

— Uraságod tán összetévesztett azzal a bizonyos új kapuval? — na.

HÍREK.

Egy hónapja...

Egy hónapja, meg egy hete,
Hogy nem irtam verseket
A te tüzes, szép szemedről,
A mely mindig csak nevet.
Most is érzem, hogy a tollam
Szinte kérde néz reám:
Hát megint él, hát föltámadt
A kis ívrakó leány?

Ej, kis lánykám, beszéljünk már
Komoly szóval, igazán,
Ha megvalljuk, a mit érzünk,
Lesz még valami talán.
Óh felelj hát néha-néha,
Örömmel gondolsz-e rám,
Beszélj igaz szíveddel, szóval,
Szép kis ívrakó leány.

Most én vallok. Bizony lelkem,
A gyónástól félek én.
Attól tartok, hogy lelkedben
Szétfoszlik ezer remény.
Én nem téged szeretlek s nem
Szerettelek soha én:
Mert mindig laptöltelék volt
A kis ívrakó leány.

Laptöltelék attól kezdve,
Hogy először láttalak,
Hogyha ügyész volnál, ettől
Kezdve tartnál vád alatt.
És végre is, nagy haragot
Ügysem tarthatsz énréám,
Homályból emeltelek ki:
Ívrakó kis, szép leány.

Ki tudott terölad addig,
Míg nem látták nevedet
Rémesen vad strófák alatt
S gyöngye zöngemény felett.
Feledjük el csöndben egymást,
Ne gondolj te énréám,
S én sem gondolok majd terád:
Letűnt ívrakó leány.

Pont.

— **Rektorválasztás.** A debreczeni ev. ref. jogakadémián mult héten választották meg a rektort, Dr. Öreg János, a bölcséleti szak professzora személyében. Dr. Öreget igazi tudományossága s tanárúrsainak szeretete már másodszer juttatta erre a díszes állásra. A jogakadémia dékánja Dr. Helle Károly, a theologia fakultásé Csiky Lajos lett.

— **Az új vasuti állomás.** Vagy esztendeje, mióta a csöpp, igénytelen kis földszintes állomást látta minden Debreczenen átutazó, gyökeret verhetett az a felfogás, mely idegenek szemében ma is régi, paraszt nagy falunak tartja, áldott városunkat. Most megváltozott a kép. A régi indóház mellett és helyén új, hatalmas palota emelkedett, melynél külön kevés van házában. Monumentális épület ez, két emeletes, a hozzája tartozó posta-épület színtén meglepően szép. Csak az a kár, hogy a tervezett nagy kupolából kis, törpe kiemelkedés lett.

— **A színház intendatúrája.** Első cikkünkben érintettük az intendatúra felállításának fontosságát. Szerdán délután tartott ez ügyben gyűlést a színházi bizottság, hol Dr. Bakonyi Samu fejtegette nagy ékesszólással azt a nagy átalakító befolyást, melyet az intézmény behozatala gyakorolna Debreczen színeszeti viszonyaira. Márk Endre pártolta az indítványt; Komlóssy Dezső nemcsak pártolja, de kéri, hogy tegyük meg sürgősen az ez ügyre vonatkozó intézkedéseket, úgy, hogy a júliusi közgyűlés tárgysorozatában helyet, élénk helyet foglalhasson az. Szentkirályi Tivadar, a Komlóssy álláspontjára helyezkedik. Így valószínűleg lesz valami a megálmodott intendatúrából. A „Magyar Szó“ óva inti a debreczenieket ez intézmény behozatalától, fenyeget vaskalappal, még rosszabb helyzettel. Már bocsánat, a ki ismeri mostani színiügyi viszonyainkat, az először is nem fenyegetőzhetik még ijesztőbb állapotok képével és másodszer nem tartóztathat józan ésszel vissza minket attól, hogy a Komjáthy ur fényes reszimjétől ne forduljunk epedve, vágyva az intendatúra felállításá felé.

— **Meghívó.** A debreczeni jótékony nőegylet folyó hó 23-ikán délután 1/5 órákor Veressné Szathmáry Teréz urnő elnöklése alatt, az árvaház nagytermében ülést tart. Tárgy: Elszámolás a cseresznyeünnepélyről.

— **Oláh Gábor.** Tavaly végzett collegiumunkban s mi néhány alkalommal megemlékeztünk tehetsége felől. Most első éves tanárjelölt volt s örömmel olvastuk a hirt, hogy az Egyetemi kör költeményre kitűzött első díját megnyerte. Mi, kik ismerjük a fiatal poeta munkásságát, ma is ugyanazt mondhatjuk, mint régebben: Oláh Gábor alapos készütséggel, egyesült nagy tehetségénél fogva ma tán egyedül hivatott arra, hogy az utolsó évtizedek poétikai posványát megtisztítsa, olyan és azon áldásos hatással, mit Petőfi és Aranyon kívül magyar költő még nem tudott kelteni. Ez nem frázis, de valóság, mit rövid néhány esztendő mindenki elhitet. Gratulálunk Debreczennek, mely ily fiat szült s gratulálunk Oláhnak szívből, igazán.

— **Botrány a főgimnáziumban.** A debreczeni ös kollégium ezidei érettségijén botrányos dolgok uralkodtak. Az ősi uzus, a thesis-fogás, vagy tételcsipés uzusa annyira beoltódott a diákok vérébe, hogy az írásbeli érettségi nekik csak pikáns és ingerlő alkalommá vált a virtusmutogatásra. Ma már, hála Dóczi felügyelő érettségének — ilyen lopás nem történhetik, de segitenek a diákok magukon másképp. Az ide latin és mathesis érettségiken egy joghallgató (nevét elhallgatjuk, bár tudjuk) bemegy a vizsgálati terembe, az oratóriumba, kalaplevéve nyugodt nonszálanszal veti szét bombaként kezeiből az elkészített feladatot, a puskát. Ez szélrózsa módjára repül a tanulókhöz, kik nem ettek gombát, hogy ne egyék meg a szájukba röptült sült-galambot. Ez megtörtént először a latinon s na-

gyon csodálkozunk, hogy a dolgot eltussolták a professzorok. A mathesis írásbelin aztán zajt csaptak, a tettet felismerték s a vizsgálók dolgozatait felfüggesztették. Ez a tény. Hozzáfűződnek önként azok a tanulságok, miket e szegényletes állapothól levonhatunk. Meg van támadva az érettségi szelleme mindenütt többé kevésbé, de különösen nálunk. A svindli, ugylátszik, szabadon folyhat. A tanulók száma óriási, képzettségük az érettségihez gyenge, innen a botrányos eredmények. Negyven % hullás nélkül ritkán sikerül egy-egy érettségi. — Azt a bizonyos joghallgatót erőlyesen megbüntette a kollégium alsó bírósága; de mit ér ez? Mindaddig, míg ismét nem lesz állandó a tételfogás, vagy mindaddig, míg nagyobb tudással nem kerülnek fiaink a miniszteribiztos széke elé, addig uralkodni fognak ezek az állapotok, melyeknek megírására pusztán a hírszolgálat teljességének szempontja készített bennünket.

— **Ferenczy Elek főszolgabíró ellen** egyik helybeli lap „leleplezéseket“ közölt, mult-heti számai egyikében. A főispán kirendelte bizottság ítéletét is közzétette. Nehány nappal rá egy másik helyi újságban beküldött nyilatkozat látott világot, mely az egész vádaskodást alaptalannak nyilvánítja. Mi, akik ismerjük jól Ferenczy főszolgabíró munkásságát, működésének előttünk eltöltött javát, szintén az utóbbi párthoz csatlakozunk s megvagyunk győződve arról, hogy a felmerült — visszaéléseknek nevezett szabálytalanságok sokkal csekélyebb természetűek, semhogy indokolt lehetne a valóban szigorú büntetés. A belügyminiszter bizonyára megsemmisíti, vagy legalább is lejjebb szállítja ezt a szigorú ítéletet.

— **Meghívó.** A magyarországi Kárpát-egyesület keleti Kárpátok osztálya, f. évi július 28-án délelőtt 11 órákor Ungváron, a megyeház disztermében fogja megtartani XXIV. közgyűlést, melyre, valamint azezzel kapcsolatos kirándulásra az egylet minden tagját és barátját a legszívesebben meghívjuk. Program: Szombaton, július 27-én. Érkezés Ungvárra délelőtt 11 ó. 33 percz, délután 3 ó. 47 percz, este 7 ó. 30 p. vagy 10 ó. 55 percz. Összejeövetel este 8 órákor a „Korona“ szállodában. Vacsora étlap szerint. — Vasárnap, július 28-án. A város megtekintése, 11 órákor közgyűlés; 1 órákor közös ebéd a „Korona“ szállóban. — Délután 4 órákor kirándulás külön vonattal Nyeviczkére. Felmenet a romokhoz. Intézkedtünk, hogy ott hideg ételek és italok legyenek. Este vissza Ungvárra. — Hétfőn, július 29-én. A rendelkezés a jelentkezők számától van függővé téve. Ha legalább 30 jelentkező lesz, egy reggel 7 órákor külön vonattal Perecsenybe menet: kevesebb résztvevők esetén indulás 1/2-kor reggel bérkocsikon Perecsenybe. Innen, az erdei vasut igénybevételevel és egy órai kényelmes hegymenettel a Szokolova Szkala (770 mtr.) festői mészmerevényeire, gyönyörű kilátással. Ebéd a Szokolova Szkala alatt s este vissza Ungvárra. Azon résztvevők, kik csak a közgyűlésen s a Nyeviczkei uton vesznek részt, 2 kor. 20 fillért küldjenek be a július 27-iki ungvári közös ebédre. A Szokolova szkalai kiránduláson is résztvevő turisták 12 kor. 50 fillért küldjenek, melynek fejében élvezik a 27-iki ungvári ebédet, a 28-iki Perecsenybe és vissza való utazást, a Perecsenyből a Szokolova Szkala alá vivő erdei vasutat s a 28-iki közös ebédet. Ittalog ugy 27-én, mint 28-án külön fizetendők meg. A pénzküldemények nélkül érkező jelentkezések

nem vehetők figyelembe. Debreczen, 1901. évi június hóban. Siegmeth Károly ügyvivő alelnök.

— **Értesítés.** A sárkúti tanyánál levő katonai harczszerű lőtéren június hó 19, 21, 26, 27-én, továbbá július 3, 4, 5, 10, 11, 12, 17, 18, 19, 24, 25, 26 és 31-ikén a cs. és kir. 39. gyalogezred által, harczszerű czéllövészet tartatik. A czéllövészet a fentebb jelzett napokon reggel 7 órákor kezdődik és déli 1 órákor végződik. Minthogy a czéllövészet megközelítése életveszélyes, az érdekelt közönség az óvintézkedések megtételére a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya által ez uton is felhivatik.

— **A m. kir. budapesti I. honvéd kerületi parancsnokságtól** a következő hirdetést vettük: A folyó évi őszi gyakorlatok előtti uszógyakorlatok alkalmával Tisza-Füred, Tisza-Roff és Tisza-Sülyben tartózkodó, ezen honvéd-kerületbeli 1. és 2. huszárezred II. osztályai részére szükséglenüll kenyer- és lőtápszállításának biztosítása végett: jövő hó 3-án Tisza-Füred községbázisánál délelőtt 10 órákor, zárt írásbeli ajánlatok után versenytárgyalás fog tartatni. — A teljes szövegű hirdetmény, valamint a szállítási feltételek füzetei ezen honvédkerületi parancsnokság hadbiztossági osztályában, ugyszintén a kerületbeli 3. honvéd huszár ezredkezelő bizottságaiánál megtekinthetők. Budapest, 1901. évi június hó 15-én. A m. kir. budapesti I. honvéd kerületi parancsnokság.

— **Korzóink és a flakkeresek.** A bérkocsisok lakása az utcán, a sétaterek mellett van. Ott kocsiznak, ott kőtnék üzleteket, ott duhajkodnak, s ott — káromkodnak. Ez az épen, amire újból felakarjuk hívni a főkapitány figyelmét. Esténként 7—8 óra tájt tisztességes ember, de főleg nő nem mehet el ott anélkül, hogy épületes beszélgetésüknek tanuja ne legyen. Meg kell hallania ezt okvetlenül mindenkinek; épen a hölgyek közeledésére készítik elő legszemesebb gorombaságait, viczezeit, odaszólásaikat. Tenni velük szemben pedig nem lehet nekünk, magánosoknak. Kérjük ismét a főkapitányt, adjon ki olyas értelmű rendeletet, hogy ezental indokolt ugyan, de egyszerű feljelentéssel legyen lehetséges elejét venni a bérkocsisok izetlenkedéseinek.

— **Iskolai hírek.** A reáliskola 16 tanulója közül az írásbelin elbukott kettő. A szóbelik eredménye ez: jól érettek Kovács József és Kovács Kálmán, a többi egyszerűen érett. Szomorú eredmény. — A piarista főgimnáziumnak szeptemberben megnyílik a hetedik osztálya is. — A kereskedelmi felső iskolán színjeles érett lett Engel Sándor, jles érett Csapó László. Jól érett tizenöt növendék.

— **Pályázat alapítványi helyekre.** Budapesti székesfőváros által József cs. és kir. főherczeg ur Fenségének 25 éves honvédfőparancsnoknak jubileuma alkalmából, a m. kir. honvédséghez tartozott, vagy tartozó egyének, vagy félárva fiu- és leánygyermekei részére létesített alapítványi helyek közül egy a „József“ fiu árvaházban és egy az „Erzsébet“ leány árvaházban a jövő iskolai évre megüresedik s az erre vonatkozó pályázati kérvények f. évi aug. hó 1-ig, a m. kir. honvédelmi Minister urhoz adandók be, a bővebb feltételek pedig a városi tanács katonai ügyosztályánál tekinthetők meg. — Megjegyeztetik, hogy a községi illetőség melles és hogy a gyermekek legkisebb életkora 6 év, a legmagasabb életkor pedig fiuknál 10, leányoknál 12 év.

— **Sívágó Jánost elitelték.** A 18. századból közénk cseppent haramia-tipust, a

jesztenek. A közönségnek melege van. A tizkrajczáros számlalegyezőknek szezonja ez. A férfiak-kalapjaikkal büsitik magukat. A hölgyek bár szörnyű melegük van, nem vetnék le kalapjaikat. Újak azok, bébők, florentinok és csipkéssek, kár volna, ha nem látná meg mindenki.

Jaj Istenem, félek kimondani: még belépőket is láttam. Tollas gallérlákat, boákat. Nem venném föl valamennyinek az árért sem.

Különbön vizionláttuk a jóbarátaink nehányát is. Mikor ők deklamáltak és Márkus mély, torokból jövő hangját nem hallottuk, megint erővett rajtuk az a kéjes ábrándozás, mely vég-eredményben keserű sóhajtás a mi színiügyi mizériáinktól a pestiek paradicsomához s mely rendszeren kedves álommal végződik. Szendereg-tünk ez esteken is keveset. Természetesen csak mi, kikre nem hatnak már sem az ezerszer elikántált dialog, sem a színház tarka képe, sem a körülöttünk hozzánk hasonlóan bóbiskoló ingadozó fejei.

Különbön most belejöttünk a színházi életbe. Huszadikán itt az Uránia, aztán az isteni Zsazsa. A támlásszék szolgái busan mondogatják, hogy boldogtalanabbak a medvéknél, mert annak pompás téli álma van, nekik meg nyári sem lehet. Fel kell öltetniök a jó meleg mundaert, mely

most bizonyára kellemes. Aranyossy tatus ábrázata rideg.

Ugy látom már, hogy ebben a levelemben csak a színházzal fogok foglalkozni. Hiába, üzd ki bár a természetet vasvillával, galoppban rohan vissza.

Én ugy szeretem a színészeket. Talán azért, mert rokon velük a lelkem. Bohémek ők is, én is. Olyan jól esik hallanom, mikor kedélyesen, mosolyogva beszélnek a nyomorúságaikról. Pedig hejha, milyen szomorúak, levertek voltak ugyanez arcok akkor, mikor átéltek az elbeszélteket.

Sokszor ugy érzem, mintha a festett világ igazabb volna a mienknél. Ott nincsenek bálványok, mert egyetlen tisztá bálvány a művészet; ott nincsenek erkölcsi skrupulusok, mert egyetlen összekötő kapocs a szeretet. És kérdem én, mi kell ennél több? A mi világunkban ennyi sincs.

Debreczenben szörnyű nagy a por. Valóságos porkorzó vezet ki az erdőre. Pedig oda most sokan járnak. Azt mondják, hűsüloi. Én azt mondom, hogy ez is csak divat. Mert ha egy-egy vasárnap délután megnézzük az ott időző publikumot, azt látjuk, hogy csak a plebsz mulat igazán. A plebsz, melynek egyetlen szórakozóhelye az erdő s melyet mégis megrobotoltak a

multkori cseresznye ünnepély alkalmával. Volt is emiatt hirlapi bajczéczó. No de ez nem érdeklí Önt.

Sokkal furcsább dolog az, hogy Debreczenben még most sem locsolnak. A kedélyes tanács nem érzi a meleget. Künn lakik tagjainak nagy-része az erdőn. Mi szegények, kik itt benn vagyunk, megelégszünk, mert meg kell elégednünk azzal a locsolással, mit az üzletek előtt végeznek. Ez is jó, de nem jó az, hogy gyakran sem locsolják cipőinket is. Különbön ezeknek leárt a hideg víz; a multkor kuriozumképen ösz-szecsókoltattam cipőm bőrét egy snájdig hőméről s ez 30 csókot, pardon 30 fokot mutatott.

Csók, csók! Ha ez eszembe jut, eszembe jut az én históriám is, pedig abban nem szerepelt még csók: sem lehetségszerű homlok-, sem etikettes kéz- sem szenvedélyes ajakcsók. De mivel ez a vége lesz vagy lehet minden ilyen dolognak, azért tolakodik kísértve is, meg bánattal eltöltve is élénk azon csók üdvének érzete, melyet még nem adtunk s nem kaptunk. Különbön ha kapnám, én csupa daczból visszaadnám.

Mikor Nagysádat az oly igen kellemes viczinális villámgyorsan röpitette a hűs alagutakon át a boldog világ felé, hugaival busan indultam vissza én. Megeredt az eső, de ez nem há-

borgatott engem. Mentünk, mentünk, először igaz el-fánt nélkül. Mert a kicsi, no hát ő még kicsi!

Képzelve kérem, míg végighaladtunk a piacon (mert oda mentünk, honnan Önök jöttek, azon a zivataros estén) először, mondom, így boldogító duettben; a ki csak ismer bennünket, mindenkiel találkoztunk. Én csak el-el mosolyodtam, de a hugán valóságos félelem vett erőt. Mindig előre mondogatta, hogy ni, ime most ez jön, most amaz.

A homályosabb és mégis kedvesebb dolgokat majd máskor. Talán legközelebb.

A hatodik lábhoz közeledek. A tördelő szigoruan meghagyta, hogy hat lábnál többet ne írjak. Az ő szava pedig parancs. Ha neki tesszik, sajtóhíbakkal, kedves kihagyásokkal teszi élvezetesebb görnyedve megirt csemegéinket.

Adieu, tehát szép kisasszony. Majd ha Márkus Emma megint eljön hozzánk a kis fiával (mert vele van ez is), majd ha Ön megint elutazik, majd ha a hugával megint sétálghatnak szabadon és büszkén a nyílt korzón, — akkor ismét fogok írni. Üdv Önnek és a morgói kedves ismerősökkel. Kezeit csókolja

Gáz.

